

ДВОРЖАК

Антонін Леопольд

Antonín Leopold Dvořák

(1841 – 1904)

Разом з **Берджихом Сметаною** Антонін Дворжак вважається чільним представником чеської композиторської школи. Його творча спадщина охоплює різні жанри – симфонії (найвідоміша – мі мінор «З нового світу» ор. 95, 1893), струнний квартет, опери (найвідоміша – «Русалка»), симфонічні поеми, пісні, меси, фортепіанні твори та інструментальні концерти, зокрема найвідоміший – віолончельний концерт сі мінор ор.103, про який **Й. Брамс** писав наступне: «Якби знав,

що віолончель здатна до таких речей, сам написав би цей концерт».

Дворжак широко використовував жанрові й ритмоінтонаційні особливості чеського й моравського музичного фольклору. Риси національної самобутності виявилися в комічній опері «Король і вугляр», патріотичному гімні «Спадкоекці Білої Гори» для хору з оркестром й вокальних «Моравських дуетах»; особливо яскраво національний характер відчуємо в «Слов'янських танцях» (спочатку для фортепіано в 4 руки, пізніше для оркестру, й інших інструментів) і «Слов'янських рапсодіях».

Ряд творів Дворжака присвячені історичному минулому Чехії й національно-визвольних устремлінь народу; серед них – ораторія «Свята Людмила», «Гуситська увертюра», музика до спектаклів драматичного театру, у тому числі до п'єси «Йозеф Каєтан Тил». Опери Дворжака поряд з операми **Б. Сметани** становлять основу національного музично-театрального репертуару.

Найціннішим внеском у світову музичну культуру є симфонії Дворжака, що заклали фундамент національного симфонізму, концерт для віолончелі з оркестром і камерно-інструментальні твори (тріо «Думки»). Багато творів Дворжака приваблюють життєрадісністю, теплим ліризмом, м'яким гумором, відбивають картини чеської природи й побуту. Своєрідний світ чеських казок і легенд розкривається в симфонічних поемах «Водяний», «Напівзоряниця» й ін.

У Празі працюють товариство та музей його імені (з 1932). У Нелагозевесі в будинку, де народився Дворжак, також відкритий музей. Ім'я Дворжака носить один із пражських квартетів.